

XIX. ÉVFOLYAM
2019. SZEPTEMBER

ÉTA-HÍREK

Fotó: Rajczy Máttyás

A hetedik nyár
a Regens
Wagnernél

Színes élet:
munka, zene,
festés

Saját utam:
önálló
életvezetés

Az egy a világunk
érzés
megszületett

„SEMMIT RÓLUNK NÉLKÜLÜNK!”

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA TÁMOGATJA
A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ HONFITÁRSAINKAT!

A GYOD összege
2019. január 1-jétől bruttó

100 000 Ft

Az intézkedés több mint
18 ezer családot érint.

Az infokommuni-
kációs akadály-
mentesítési
pályázat
közel 380 ezer
fogyatékossggal
élő honfitársunknak
teszi könnyebbé
az életet.

4 Mrd Ft

Segítőkutya-kiképzés
támogatása

25,3 millió Ft

2017

45,3 millió Ft

2019

Nőtt a foglalkoztatási támogatás, 2019-ben
már 365 akkreditált munkáltató részesül
bérköltség-támogatásban:

42 Mrd Ft

2x

Duplájára emelkedett a fogyatékosügyi
szervezetek költségvetési támogatása:
2010-ben 522 millió Ft, 2019-ben

1,114 Mrd Ft

Emelkedett
az ápolási díj.
Az intézkedés

33 ezer

családot érint.

Nőtt a megváltozott munkaképességű
honfitársaink foglalkoztatási aránya:
2011-ben 18% volt, 2019-ben

41,6%

Új és használt gépjárműszerzési támogatás
mozgáskorlátozottak részére.

5500 db

420 millió Ft

támogatás a jelnyelvi tolmácsszolgáltatások
évenkénti működésére.

Megújult a Vakok Állami Intézetének
budapesti központja, és átadták
az új tatai központot is.

1+1,3 Mrd Ft

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

Születésnap Hatvanban, Paritas-díj átadóval

A hatvani Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye 15. születésnapját ünnepelte szeptember 12-én. Az ÉTA Országos Szövetség tagszervezete vendégül látta a volt „szivárványos” munkatársakat, szövetségünket és a város vezetését. Megalakulásakor ugyanis Szivárványos volt a napközi neve, s volt munkatársak – egymás között – a mai napig is így tartják számon egymást.

Horváth Richárd, polgármester úr megköszönte az intézmény dolgozóinak munkáját, hogy otthont teremtettek 22 fiatalnak, naponta biztonságot és szeretetet nyújtanak nekik. Védelmi várként működtek az elmúlt években, és bízunk abban, hogy a következő évek is erről és az együttműködésükről szól majd. *Papp Ágnes*, az

ÉTA Országos Szövetség elnöke gratulált az intézményvezetőnek, *Semperger Katalinnak* kiváló szervezői, vezetői munkájához.

A születésnapi ünnepség adott alkalmat arra, hogy Papp Ágnes átnyújtsa a szövetség által alapított, évről évre átadásra kerülő Paritas-díjat Horváth Richárd polgármester úrnak, köszönetet mondva ezzel a képviselőtestületnek és a városvezetésnek és támogatásért, a figyelemért, amellyel a város szociális ügyeit intézik.

A résztvevők meghatottan hallgatták az ünnepi előadásban éneklő *Utasi Zsuzsannát*, Szántai Ramónát a *Más vagyok* című vers mondóját, és hatalmas tapsviharral köszönték meg a napközibe járó fiatalok záró énekét: „Mindannyian mások vagyunk...”

Tájékoztatás a szövetség elnökségi üléséről

A soron következő elnökségi ülés az előre meghatározott napirend szerint, határozatképes részvétellel zajlott augusztus 30-án.

Ezúttal (is) kérte felvételét tagszervezeteink sorába egy pécsi egyesület, amely súlyosan halmozottan sérült gyermekek és fiatalok támogatásáért alakult. A Halmozottan Sérült Gyermekek Szüleinek Egyesületét (HSGYSZE) személyesen mutatta be vezetője, *Baloghné Molnár Emese*. Néhány, az elnökségi tagok által feltett kérdés megválaszolását követően az elnökség egyhangúlag a felvétel mellett döntött. Következő számunkban bővebben olvashatnak róluk. Így most már 58 tagszervezetünk van. B

Elbírálásra kerültek ideai belső szakmai és foglalkoztatási pályázataink. 35 szakmai és 25 foglalkoztatási pályázat érkezett. Ezek elbírálása a korábbi évek gyakorlatának megfelelően zajlott. Egy előértékelést követően a jelen elnökségi ülés keretében, határozatba foglalva döntöttünk a végleges eredményekről. A határozat száma: 11/2019. (08.030.)

2019-ben összesen 25 647 715 Ft kerül tovább utalásra tagszervezeteinkhez belső pályázatok formájában:

Szakmai pályázatok: 15 647 715 Ft

Foglalkoztatási pályázatok: 10 000 000 Ft (lsd. a csatolt táblázatot)

Összességében az elnökség megállapította, hogy az ideai pályázatok minősége formai és tartalmi szempontból egyaránt jobb volt, mint a korábbi években beadottaké. (A részletezést a 4. oldalon találják.)

A szövetség elnöke beszámolt a szokásos nyári programok lebonyolításáról, a megszerzett tapasztalatokról és a jövőbeni lehetséges változtatásokról.

Nyári programjainkon 146 fő vett részt, ennek összköltsége pedig 8 917 150 Ft volt.

Az elnökség tagjai egyhangúlag elfogadták az elnökasszony beszámolóját.

Az Egyebek napirendi pontban az elnök tájékoztatást adott az őszi, téli időszakban várható szövetségi programokról, egyéb vonatkozású tervekről, valamint arról, hogy szeptember 2-ával két új munkatárs kezdte meg szakmai, illetve szakmai-kommunikációs munkáját az ügyvezetésben.

A soron következő, ideai utolsó elnökségi ülés időpontja: 2019. november 29.

Az elnökségi ülésen készített jegyzőkönyv előzetes kérésre megtekinthető szövetségünk központjában.

Papp Ágnes elnök

ÉTA-pályázatok összesítése

Ssz.	Tagszervezet neve	Székhelye	Támogatott program	
			Szakmai	Foglalkoztatási
1	Civitan Club Budapest–Help Egyesület	Budapest	500 000	421 000
2	„Egy a világunk” Alapítvány	Győrújfalú	372 040	
3	A Fogyatékos Gyermekünkért Alapítvány	Sárospatak	325 900	
4	Együtt–Értük Alapítvány	Martonvásár	499 640	400 000
5	Egyenlő Esélyekért! Alapítvány	Csömör	427 000	
6	Emberi Hang Alapítvány	Érd	371 000	350 000
7	Esőemberekért Egyesület	Tata	499 805	420 000
8	Fény Felé Alapítvány	Debrecen	500 000	420 000
9	Fogadj el Alapítvány	Szajk	500 000	420 000
10	Fogd a Kezem Alapítvány	Pécs		449 000
11	Gondoskodás Alapítvány	Mezőkövesd	500 000	435 000
12	Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	Budapest	500 000	
13	„Híd a Jövőbe” Alapítvány	Nyúl	262 650	410 000
14	Katakomba Művészeti Műhely Alapítvány	Páty	492 000	440 000
15	Lámpás '92 Alapítvány	Valkó	500 000	420 000
16	Down Alapítvány	Budapest	500 000	450 000
17	Magyar Williams Szindróma Társaság	Budapest	500 000	
18	Mécses Szolgáltató Közösség Egyesülete	Mezőberény	500 000	456 000
19	Nem Adom Fel Alapítvány	Budapest		420 000
20	Otthon XVI. Alapítvány	Budapest	500 000	446 000
21	Összefogás az Egyenlő Esélyekért NKKft.	Csömör	500 000	420 000
22	Patrónus Egyesület	Nyíregyháza	479 500	420 000
23	Pécsi Napközi Otthon Alapítvány	Pécs	491 636	200 000
24	Regens Wagner Közhasznú Alapítvány	Balatonmárfürdő	500 000	420 000
25	Sérültekért Alapítvány	Százhalombatta	476 077	420 000
26	Strázsa Tanya Szociális Szövetkezet	Szabadszállás	500 000	478 000
27	Strázsa Tanya NKft.	Szabadszállás	480 000	193 000
28	Summa Vitae Alapítvány	Piliscsaba	500 000	
29	Szegedi Korai Fejlesztést és Integrációt Támogató Alapítvány	Szeged	500 000	
30	Szimbiózis Alapítvány	Miskolc	500 000	420 000
31	Szociális, Gyermejjóléti és Egészségügyi Szolgálat Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye	Hatvan	500 000	252 000
32	Szülők Fóruma Egyesület	Százhalombatta	470 867	
33	Tovább Élni Egyesület	Budapest	500 000	
34	Vass Miklós Egyesület	Budapest	500 000	
35	Vésztői Sérült Gyermekekért Egyesület	Vésztő	499 600	420 000
Összesen:			15 647 715	10 000 000

Az újság megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

Nyári programjaink – Balatonmáriafürdő 2019

Ez évi szokásos, szolgáltatásokat nyújtó nyári programjaink június 24. – augusztus 18. között zajlottak. A programokban részt vevő csoportok és létszáma a korábbi évekhez képest nem változott.

Családi közösségi programunk négy turnusban zajlott. Turnusonként 20 fővel, 18 fő családtaggal és két segítővel. A résztvevők delegálása – a korábbi éveknek megfelelően – a tagszervezeti vezetők javaslata alapján történt. Elmondható, hogy minden csoport esetében remek hangulatban, jó időjárással kísérve teltek a napok. A csoportok vezetői és azok segítői minden esetben igyekeztek a csoportok összetételének, igényeinek megfelelő programot összeállítani. Összességében 72 fő részesült ebben a szolgáltatásban.

Költség: 137 533 Ft /fő/hét

Összköltség: 11 002 640 Ft

Rekreációs programunk szintén négy turnusban zajlott, turnusonként kilenc fővel. Nyolcan a tagszervezteinknél dolgozó munkatárs és egy csoportvezető. Szolgáltatást nyújtó programunkra is tagszervezeteink vezetői javasolják munkatársaikat, jutalomként, szükséges pihenésként és kikapcsolódásként. A csoportvezető ezúttal is igyekezett úgy összeállítani a hét programját, hogy az a résztvevők számára elfogadható legyen. Vanak vezetett beszélgetések, játékos csapatépítő és szabadidős programok is. Természetesen ezek szervezésénél minden esetben figyelembe vesszük a csoport összetételét és az egyéni igényeket. A fő cél a kikapcsolódás, töltődés, pihenés.

Összességében 31 fő részesült ebben a szolgáltatásban.

Költség: 147 405 Ft /fő/hét

Összköltség: 5 192 000 Ft.

Diákönkéntes és közösségi szolgálat programunk egy turnusban zajlott, 37-en jöttek el. A résztvevők négy többségi iskola diákjai és koordinátor tanáraik, valamint két speciális iskola diákjai és koordinátor tanáraik és egy csoportvezető alkották a csoportot.

Itt is egyik fő célunk, hogy a diákok a tapasztalat-összegző beszélgetéseken, csapatépítő játékokon, kommunikációt fejlesztő tevékenységeken túl sokat tudjanak pihenni, kikapcsolódni, barátságokat kötni. Ez esetben is figyelemmel voltunk a speciális és az egyéni szükségletek, problémák kezelésére.

Költség: 144 040 Ft /fő/hét

Összköltség: 4 465 000 Ft

Elmondhatjuk összegzésként, hogy a programok jó hangulatban, remek időjárási viszonyok között zajlottak le minden különösebb nehézség és fennakadás nélkül.

Mindez köszönhető a nyári programokat előkészítő és bonyolító – nem kevés szervező munkának – a szövetség ügyvezetésében dolgozó, valamint a programokat vendégül látó és mindenben támogató Regens Wagner Alapítvány munkatársainak. Végül, de nem utolsó sorban, a programokat helyben bonyolító csoportvezetőknek, külső és belső munkatársainknak.

A 2019. évi programok csoportvezetői és segítői:

Selmeci László, Lányi Gabriella, Selmeci Laura, B. Fülöp Katalin, Szalai Ildikó, Szulák Eleonóra, Fodorné Schváb Éva és Momó (terápiás kutyas), Klein Éva, Papp Ágnes.

Nagyon köszönjük mindenkinek! Jövőre találkozunk.

Papp Ágnes

Túlélni akarattal, derűvel!

Idén tavasszal lett tagszervezete az ÉTA Országos Szövetségnek a Strokeinfo Alapítvány. 2019. 08. 17-én stroke-megelőzési tanácsadásra invitálta Kiskutas lakóit. A hagyományos falunapon kíváncsi volt a programokra a település apraja-nagyja.

Délutánra mindenki ott tolongott a kápolna udvarán. Az eszem-izsom, zene mellett hosszú fehér sátor alatt várták az érdeklődőket a Strokeinfo Alapítvány önkéntes segítői és a betegségből felgyógyultak egy kis csoportja.

Alig egy perc alatt EKG mérés készült a bankkártya méretű magyar műszerrel. Ennek eredményéből megtudhattam például én is, hogy épp milyen állapotban dolgozik a szívem. Egy másik asztalnál az ügyes ujjak mozgásával készültek színes fonaldíszek. Ez a finommotorikát edző kézimunka nemcsak látványos, de igen fontos, mert a stroke-ot követő megváltozott izom-

tónus javításában segít. Hátrébb a fa alatt *Hajnalka* masszírozó keze meg sem pihent egész délután. Egy mást váltották a feszültségoldásra vágyó idősök és fiatalok.

Szövetségünk másik tagszervezetében, a Regens Wagner Alapítványnál dolgozó értelmileg sérült fiatalok szorgos munkáját bemutató stand előtt tömött sorokban álltak a vásárlók, hogy vásárfiaként tarka szőnyegeket, kerámiákat különleges használati eszközöket vigyenek haza.

A Strokeinfo Alapítvány információs pultja végénél pedig játékra bűzdítették a résztvevőket. A totó jutalmával mind az öt nyertes még több is-

merősenek adhatta tovább a stroke megelőzésére vonatkozó, segítő információkat.

Örömmel tapsolt, és figyelte ÉTA Országos Szövetség elnöke, *Papp Ágnes* a távozásuk előtt táncre perdülő, stroke-on átesettek élettel teli mosolygós arcát, fürgén mozgó lábukat.

B. Fülöp Katalin

A hetedik nyár a Regens Wagnernél

*„A nyaralás messze száll, sok emlék visszajár.
Hányszor elmúlt már, de újra vár
A balatoni nyár...”*

(KFT: Balatoni nyár)

Az alábbi beszámolók pedig önkénteseink és pedagógusaik tollából származnak. A sorok arról tanúskodnak, hogy „hányszor elmúlt már, de újra vár...”.

Klein Éva

Valóban nyaralás lenne az az egy hét, melyet Balatonmáriafürdőn töltenek Szövetségünk diákönkéntesei? Nyaralás is és oly sok minden más. Hogy mi más? Tanulás, tapasztalás, egymás megismerése/elfogadása, megfigyelés, kísérletezés és még mindig oly sok minden más, hosszan sorolható.

Hetedik alkalommal került megrendezésre Balatonmáriafürdőn, a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány vendégházában Diákönkéntes és közösségi szolgálati programunk nyári tapasztalatösszegző tábora. A július 1–7. közötti időszak arra teremtett lehetőséget a programban résztvevők számára, hogy a tanév során, önkéntességük alatt szerzett tudásukat, élményeiket, esetleges kudarcukat meg tudják osztani a szervezőkkel, diáktársaikkal.

A 2013 óta működő program fejlődését, céljaink finomhangolását segítik ezek a tapasztalások. A koordinátor tanárok fontos lebonyolítói szerepkörben vesznek részt az egyhetes – általam tréningnek nevezett –, kidolgozott forgatókönyv megvalósításában. Hálás köszönet munkájukért!

Az idei balatoni nyár 24 résztvevője az alábbi iskolák tanulói közül kerültek ki: Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, Esztergomi Montágh Imre EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola, Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (Martonvásár), László Gyula Gimnázium és Általános Iskola (Budapest, XV. ker.); Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium (Budapest, XVII. ker.).

Nagy izgalommal és kíváncsisággal vártam ezt a hetet, de belátom egy kicsi félelem is volt bennem. Hiszen mégis csak egy teljesen ismeretlen, új közösséggel kell megtalálni a közös hangot. Ami a legeslegjobban sikerült, mindenki olyan türelmes és elfogadó, hogy az hihetetlen és csodálatos. Akkora szeretet járja át a tábort, hogy ebből még évekig tudok merítkezni. Minden úgy tökéletes, ahogy van (vagyis bocsánat, egy kis hiba mégis van: túl rövid) a távolság, a szállás, az étel. A programok is nagyon tanulságosak és elgondolkodtatók. A beszélgetések is elindítanak az emberben valami fejlődést. A film, amit megnéztünk (Pillangó cirkusz) nagyon tanulságos volt, nagy hatást gyakorolt rám, még ha ez nem is látszott. Azt tudni kell rólam, hogy nem minden helyzetben vagyok a szavak embere, jobban szeretem leírni a gondolataimat, de jövőre (ha jöhetek), megpróbálom a gondolataimat megosztani a megfelelő pillanatban, most még inkább figyelő és tanuló szerepet töltöttem be. Rengeteg baráttal gazdagodtam, és ha bele kell gondolnom, hogy csak egy év múlva találkozunk újra, akkor könnyű szökik a szemembe, de remélem, a kapcsolatot fogom tudni majd velük tartani.

A tábor minden egyes percét maximálisan élveztem. Minden dolgot, amit ezen egy hét alatt szereztem, elraktároztam a szívembe és egy részét megpróbálom a körülöttem élő, vagy csak a velem találkozó emberek közt szétosztani, majd egy év múlva jövök újra tankolni. Nagyon szépen köszönök mindenkinek mindent!

Sebesi Julianna – Budapest, XV. kerület, László Gyula Gimnázium

„Jó volt, hogy sok új barátot szerezhettem, táncolhattam, játszhattam velük. Jövőre is szívesen mennék.”

Tóth Roland – Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola tanulója

Szeretnénk megköszönni a lehetőséget, hogy idén is káprázatos élményeket szerezhettek fiataljaink. Nagyon jól éreztük magunkat, nem volt olyan perc, ami unalommal telt volna. Hihetetlen, hogy elrepült az idő, mintha csak tegnap vettük volna át a szobákat.

Köszönettel: *a Pápay Ágoston Ált. Iskola nevelői és oktatói*

Csak köszönöm. Hogy mit? Például, hogy részesei lehetünk valami jónak, valami emlékezetesnek, valami összetartónak és építőnek, valami olyannak, amiben mindenki ugyanúgy számít, amiben nincsenek kivételek.

Leiner Laura

Ez a tábor rengeteg tapasztalatot adott, és arra is lehetőséget nyújtott, hogy jobban megismerjem önmagam. Türelmesebbé és empátikusabbá váltam. Le a kalappal azok előtt a felnőttek előtt, akik már több éve ezzel foglalkoznak. Minden munkának megvan a maga szépsége, de szerintem annál jobb érzés nincs, amikor másokon tudunk segíteni. A hetem egyik fénypontja volt, amikor mindenki a piros pólót viselte, akkor éreztem először, hogy büszke lehetek, hogy diák önkéntes vagyok. Szerintem fontos, hogy meglássuk az egymásban rejlő értékeket, és hogy nyitott szemmel járjunk, hogy meglássuk, ha a másinak segítségére van szüksége.

Még egyszer köszönöm az ÉTA-nak és mindenkinek, aki szebbé tette egy hetünket. Remélem, jövőre ugyanitt és legalább ilyen fantasztikus programokkal találkozhatunk.

Tóth Scarlett – Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium

*Álomdoboz feneketlen mélysége rejt
Közös vágyainkat, céljainkat védi.
Kincses ládája a múltnak, jövőnek,
Bőven van benne hely a közös emlékeknek.
Napok, évek hossza van még hátra,
És az életnek számos leküzdendő akadály.
Túl vagyunk síráson, szomorúságon,
És rossz pillanatokon,
De leküzdenuink mindent együtt kell, s támogatjuk
a másikat a szörnyű napokon.
Egymást felsegíteni, a földről felkelve,
Sétálni és harcolni tovább karöltve.
Hiába minden előítélet és fenntartás,
A különbségnél nagyobb az összetartás.
A világot közösen váltjuk meg, s együtt keressük a
kérdésekre válaszokat,
Mert „A barátok család, melynek tagjai maguk vá-
lasztották magukat”.*

Berecz Lili – Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium – XVII. kerület

Jó napot nyár, jó napot Balaton!

Hőség, napfény, Balaton, barátságok és kikapcsolódás. Balatonmárfürdőn ebben lubickolhattak a mentálhigiénés családi hetet együtt töltők. Szövetségünk támogatásával augusztus elején hét család ingyenesen üdült a magyar tengernél.

Érkeztek családok az ország minden tájáról. Autista, középsúlyos és enyhe fokban értelmileg sérült fiatalok jöttek a szüleikkel együtt: Budapestről, Esztergomból, Pécsről, Vámoszabadiból. Az első ismerkedési estét követően a kikapcsolódásra minden nap más lehetőség volt. Persze a nagy hőség miatt a legélvezetesebb volt a víz hűs habjaiban mártózni. A vízi játékos vetélkedő felkavarta a hangulatot. Sikongatás, hangos drukkolás és hatalmas örömjongás kísérte a csoportversenyt. Esténként népdaltanulás, beszélgetés, majd táncos, napzáró vigassággal tértek nyugovóra mindannyian.

Lévén több fiatal „művész” táborozónk, rajzkiállítást hirdettünk *Nyári tábor* címmel. A műalkotásokat kiállítottuk lakrészünk közösségi termében. Jól esett napon-ta végignézni a színes képeket! A zenészek sajnos nem hoztak magukkal dobot és trombitát, így ők az idén nem tudtak elkápráztatni bennünket hangszeres zenéjükkel. Reméljük, jövőre ez nem marad el! Az elfogadóan, szeretetteljesen egymás felé forduló közösségben már a második napon egymásra találtak a közös érdeklődésűek. Két család egy napra hajókirándulást szervezett. Más családok a kis települést barangolták körbe, és szívesen töltötték együtt a parton és a vízben szabadidejüket. A Fradi meccs vad drukkolásban kovácsolta össze a focikedvelő férfiakat, míg az anyukák csendesebb beszélgetéssel múltatták az időt a ház teraszán. Dicsérve gyermekeik kiváló tulajdonságait, elpanaszolva a nevelésben megélt nehézségeket. Az együtt elköltött utolsó vacsora grillpartija örök emléke megmarad a fotókon és a lelkekben. Örömeinkre barátságok születtek!

A családok búcsúzóul mind azt mondták, hogy szívesen visszajönnének a Regens Wagner Vendégházba,

mert ez olyan, mintha egy arborétum közepén lagnának, és a tó közelsége felüdítő volt. Hálásak voltak az ÉTA Országos Szövetségnek, hogy ezen a nyáron ilyen környezetben tölthettek egy felejthetetlen hetet.

B. Fülöp Katalin

*

Köszönjük ezt a csodálatos egy hetet, amit itt lehettünk a gyerekekkel. Szuper csapat, szuper programok és csodálatos környezet. Idén voltunk először, de egy élmény volt mindannyiunknak ez az egy hét. Mosolygós, udvarias emberek. Szép, tiszta környezet.

Remélem jövőre is sikerül eljöttünk ide.

Köszönettel!

Kata, gyermekeim: Szabina és Adrián

*

Előre tájékozódunk a helyszínről – és a látottak beigazolódtak, a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány vendégháza tényleg olyan komfortot, szállodai körülményeket biztosít. Külön megemlítjük a gyönyörű parkot, és a ma már egyre ritkább saját partszakaszt. Betekintést nyertünk a gondozóotthon életében is, láttuk, hogy milyen sokrétű szociális gondoskodást nyújt, olyat, mely nálunk még nem általános (sajnos, inkább a fejlett, jóléti államokra jellemző.) Az sem természetes, hogy foglalkoznak a „beutalt” családokkal, nem hagyják magukra őket némi napirenddel, szabályokkal, hanem közös foglalkozásokat, programokat szerveznek. Gondolom, ezt fejezi ki a „mentálhigiénés” jelleg... Nos, ebben a két „mentor, animátor” kiválóan teljesített, *Nóra* és *Éva* közösséget formált, bevonta a különböző családokat, fiatalokat. Momo, a tibeti terrier is igazi terápiás kutya, sok örömet szerzett mindenkinek, és „falkatársai” bemutatója is különleges program volt.

Ahogy a fecskék is hamarosan útra kelnek, mi is végére értünk az itt töltött hétnek...

Köszönjük ezt a „fészket”!

Folkmann család

Kelemen András bátorságpróbája

Színes élet: munka, zene, festés

Mosolyogva fogad Kovalcsik Géza a budapesti Otthon XVI. Alapítvány Szivárvány Lakóotthonának kapujában. A 32 éves fiatal emberrel nyáron, Balatonmáriafürdőn találkoztam az ÉTA Országos Szövetség családi táborában.

Akkor édesanyjával töltött egy önfelölt, boldog hetet a Balaton-parton. Miután leültünk az az otthon udvarán máris sorolta az összes táborláró nevét – húszan voltunk –, s kérte, adjam át majd üdvözlétét mindenkinék. – Képzeld el –, mesélte Géza édesanyja még augusztusban a tóparti fűzfák hűvösében –hogyan tudtam meg pár hónapos korában a fiamról, hogy valami nincs rendben nála.

– A gyermekorvos egy kötelező bölcsődei vizsgálat után kijött a szülőkkel teli váróba és jó hangosan közölte velem, hogy mindenki hallja, „Az Ön gyereke nagyon más, túl sok jót nem tudok mondani!”. Leforrázott a hír. Sokáig tartott, amíg feldolgoztam, hogy autista az én első szülött fiam. A következő trauma az iskolai évek alatt ért bennünket. A tanulótársak állandóan verték, piszkálták, kire-

kesztették. Még a speciális tanintézményben is. Gézu még inkább bezárkózott. Csak otthon, a szerető családban érezte magát biztonságban. Mindig imádta zenét, a klasszikusokat és a modern zeneipar együtteseit. Ha nem tudott közösen játszani testvéreivel, a zene világába burkolózott.

14 évvel ezelőtt lett mentsvárunk a Szivárvány Lakóotthon. Egyik nyáron ecsetet foghatott kezébe és megérezte, hogy a színek és a téma magával ragadják. Megszerette a festést. Idén júliusban Kemencén voltak a Lámpás '92 Alapítvány szervezte alkotótáborban, ahol a „Hasonmás” volt a központi téma. Festményeire felfigyelt Kósa Ádám európai uniós képviselő, és egy alkalommal többedmagával őt is kivitte Brüsszelbe az alkotásaikkal együtt egy kiállításra. Meglepetésünkre, elkelt egy képe. Büszkék voltunk rá! Ő pedig magára. –

A fiatal művész itt, a lakóotthon parkjában lelkesen mondja nekem, soha nem unatkozik. Mennyi programjuk van egész héten! Egyik nap tornaoglalkozás, másik nap úszás, majd verstanulás karácsonyra. Kutyaterápián tanítják *Odit*, a zsömle színű kutyust ülni, feküdni, amelyik nagy örömeikre mindig szót fogad nekik. A kertészetben pedig dolgoznak a növényekkel, palántáznak, locsolnak, összegyűjtik a faleveleket. Van munka bőven!

Beszélgetésünk közben megérkezett az otthon vezetője, *dr. Bisztricsány Andrea*, aki nem állta meg, hogy ne áruljon el többet Gézáról.

– A foglalkoztatásban, a kertészeti munkában is sokat fejlődött az évek során. Szabadidejében nagyon ügyes makettek is szokott készíteni, néha az egész környéket megalakítja papírból, egy olló és némi ragasztó segítségével. Igen jó zenei ízlésének és zeneszeretetének naponta tanúja lehetek, mert a szobája és az én szobám nagyon közel vannak egymáshoz.

Géza a házban az egyik legjobb lelkű fiatal, mindenéből megkínálja társait, együtt érző, segítőkész. –

Ennek illusztrálására elmondott egy emléket.

– Egy alkalommal rossz napom volt, és ezt Géza feltehetően észrevette. Bejött a szobámba, és feltette a legegyszerűbb segítő kérdést: „Imádkozzam érte? Igen” válaszoltam, és néhány perc múlva, amikor elmentem a szobája előtt, láttam, hogy térdel az ágya előtt, és imádkozik...

Szabad idejében, amikor hazamegy a családjához, szeretet piskótát sütni. Imádja a palacsintát! Azzal édesanyja lepi meg. Izgatottan várja a budai Várban a szürrealizmus kiállítást, amit a lakóotthon fiataljaival, barátaival néz meg. Még ennél is nagyobb élmény lesz, amikor édesapjával a nagymamához látogatnak. Ott szőnyeget sző ezerféle színű fonalból.

A közös programokat szívesen megfesti. Legutóbb a bográcsosást, vagy a lakóházat. Nagyon várja a nyarat, mert reméli, ismét mehet a Balatonhoz, a barátaihoz és a művészeti alkotótáborba.

B. Fülöp Katalin

A Lámpás '92 alkotótábora Kemencén

A Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány közel harminc éve, több száz fogyatékossgal élő embertársunk lakhatását, foglalkoztatását, művészeti képzését, valamint rászoruló gyermekek ellátását teszi lehetővé családi környezetben. Ebben az évben is volt – a hagyományoknak megfelelően – képzőművészeti tábor.

A nyári képzőművészeti alkotótábort a Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány és a ParaArt Nemzetközi Egyesület tizennyolcadik éve rendezi meg sikeresen. Idén Börzsöny legszebb tája, Kemence adott otthont az egyhetes műhelymunkának, ahová az ország számos pontjáról érkeztek tehetséges, értelmi fogyatékossgal élő fiatalok. Alkotótáborunk meghívott vendégei olyan felvidéki (szlovákiai) szervezetek voltak, amelyeknek küldetése szintén a sérült emberek támogatása, velük érkeztek a tehetséges, jellemzően értelmi fogyatékossgal élő alkotók.

Minden képzőművészeti tábor egy központi gondolat köré szervez *Pető Humor*, Munkácsy-díjas képzőművész, a program művészeti vezetője, aki így beszélt erről: „Az idén a *Hasonmás* volt a téma. A művészettörténeti és irodalomtörténeti bevezető után egy olyan megbeszélést tartottunk, melyben a valószínűsíthető lehetőségek, a feltételezések kerültek előtérbe. Feltételeztük, hogy rajtunk kívül létezik a nagyvilágban még egy ugyanolyan egyén, mint mi vagyunk, és megpróbáltuk

megfogalmazni, ábrázolni ezt a hozzánk nagyon hasonló, de mégis tőlünk különböző ént. A tükröződésen keresztül eljutottunk egy én keresésig, amelyben főszerepet kapott az egyedi és a hasonmás párbeszéde. Az alkotótábor folyamán készültek dekupázs képek *Pető Emesével*, olajfestés *Zakariás Istvánnal*, akrilfestés *Borzai Tiborral* és monotípiák *Daradics Árpáddal*. Természetesen volt kisvasutazás és strandolás, együtt Ipolysági vendégeinkkel.”

A képzés és a műhelymunka középpontjában a tehetséggondozás áll. Az alkotói folyamatok elsajátítását, irányítását és a tehetségek kibontakozását elismert képzőművészek segítették.

A program célja, hogy a festészet, grafika, szobrászat és tájművészet segítségével az értelmi sérültek is ugyanolyan természetességgel fejezhessék ki érzelmeiket, gondolataikat, mint ép társaik, valamint teljesen szabadon, korlátok nélkül alkot hassanak véleményét magukról, és a világban betöltött szerepükről.

Az alkotótábor kiemelt támogatója az ÉTA Országos Szövetség volt. A Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) támogatásával pedig idén egy izgalmas Kárpát-medencei tehetséggutató projektet és együttműködést is elindítottunk.

Az év további eseményei:

Szeptember 20-án, Gödön a Duna-parton művészeti nyílt napot rendeztünk.

Októberben művészeti találkozót és kiállítást szervezünk Torockón, a Duna Házban, melyre helyi szervezeteket hívunk vendégül.

Az évet kiállítással zárjuk, amelyet Budapest szívében, a K11 Művészeti és Kulturális Központban rendezünk meg. A közönség itt láthatja először egyben az idei művészeti alkotótábor festményeit és a tehetséggutató-felhívás kiválasztott műveit.

A társadalmi elfogadás és közös felelősségvállalás jegyében kerül bemutatásra a sérült fiatalok tehetsége, munkája, élete. A képzőművészeti program az elmúlt években számos hazai és nemzetközi kiállításon mutatta be az alkotók tehetségét, ezáltal az alapítvány tevékenységét, mely egyben társadalmi érzékenyítő projekt is.

Varga Zoltán elnök

Saját utam: önálló életvezetés

Pécs változatlanul szép, gondoltam, miközben a Szent István téren lévő Civil Házba gyalogoltam. A ház is szép, és belül hangulatos kert fogadja a látogatót. A Fogd a Kezem Alapítvány Saját utam elnevezésű, háromnapos konferenciájára jöttem, ahová nemcsak szakembereket, hanem szülőket és érintett gyerekeiket is meghívták.

A saját útról hallottunk szakembereket, tapasztalati szakértőket, szülőket, gyerekeiket. Szó volt a támogatott lakhatásról, a nagy intézmények lebontásáról (Réti Ferencné, FSZK), az ÉFOÉSZ Veszprém megye munkájáról, az általuk létrehozott támogatott lakhatásról (Horváthné Somogyi Ildikó), a munkáról, mint az önértékelés és az önállóság fontos lépcsőfokáról. Ott voltak az ÉFOÉSZ önértékelési (Bercse László, társelnök, Sallai Ilona érintett érdekvédelmi tanácsadó), az idősekről és fogyatékosokról (Balázs Petra és Vajda Kinga kutatók, FSZK: Társ projekt). Voltak műhelymunkák, színház és képzőművészeti foglalkozások, és voltak szülők, akik gondjaikról, örömeikről számoltak be. Egyik este nagy örömünkre zenélt nekünk a Lásho Le cső zenekar is. Mindenről nem lehet beszámolni – pedig jó lenne – ezért az alábbiakban néhány előadásról írok részletesebben.

Internet

A köszöntők után az előadások sorát a **KézenFogva Alapítvány** Access (Adult education Courses on Capacity-building for the Employment and Support of Self-advocates) programjáról hallottunk, amely az internet-tudatosságra tanítja a fogyatékos embereket, a szakembereket pedig arra, hogy ők hogyan készítsék föl tanítványait az internet buktatóira. Hogy ne legyenek kiszolgáltatottak. Kézikönyvek kidolgozása és tesztelése volt a partnerségben dolgozó négy ország feladata: angol nyelvi és informatikai ismereteket közöltek. A szakembereknek szóló kézikönyvön kívül elkészült az értelmi fogyatékos embereknek szóló könnyen érthető változat is. Aki használja a számítógépet, az pontosan tudja, hogy miért van szükség az angol nyelvre.

Négy ország egy-egy civil szervezete vesz részt a projektben: Egyesület Királyság, Svédország, Szlovénia és hazánk. Az ebben az évben záruló projekt vezetője a KézenFogva Alapítvány. Minden anyag fölkerül és letölthető lesz a KézenFogva honlapjáról, hogy minél keve-

A szünetben a kertben

sebb, hekkerek által megvezetett ember legyen az értelmi fogyatékos emberek között: <https://kezenfogva.hu>.

Szolgálati közleményként ide kell írnom egy nagyon fontos információt, amit **Pordán Ákos**, a KézenFogva vezetője osztott meg a jelenlévőkkel: ajánlja mindenkinek, hogy nézegessék az Erasmus+ honlapját. Pályázataik között sok olyat lehet találni, amelyek az fogyatékos emberek életminőségét teszik jobbá. Az Access is az Erasmus+ pályázata.

Munka

A budapesti **KockaCsoki** nonprofit vállalkozás vezetője, **Dénes Ákos** ismertette a náluk folyó munkát. Kézműves csokoládét készítenek, két autista személy dolgozik a manufaktúrában, de számtalan olyan programjuk van, amelyek az autista emberekhez kapcsolódnak, és segíti őket a saját út megtalálásában. Gyakornok programjaikon részt vevő autista fiatalok közül van olyan, aki már a nyílt munkaerőpiacon dolgozik, van, aki védett helyen, de olyan is akad, aki Debrecenből naponta ingázik Pestre a program kedvéért. Életviteli és pályaaorientációs programjuk is sikeres. Aki a fővárosban jár, látogasson el a VII. kerületi Dózsa György út 32-be. Ott van a KockaPont a kft. csokizdája/kávézója. Érdekes a honlapjukon tájékozódni, milyen programokat kínálnak felnőtteknek és gyerekeknek.

Ulrich Gyula, a **Z. Elektronikai Kft.**-től a munkáltató szemüvegén keresztül beszélt a fogyatékos emberek munkába állításáról. Hárman dolgoznak náluk két-három éve, mindenki megelégedésére. Mint mondta: az első héten voltak zökkenők: „Egy-két embert helyre kellett tenni, azóta minden rendben van.” Amit fontosnak tart: a cégnél kell egy ember, aki irányítja őket, akihez minden bajukkal fordulhatnak. Kapcsolatukat pozitívnak tartja a Fogd a Kezem Alapítvánnyal, informális baráti ismeretségen keresztül találtak egymásra.

Utána két fiatal számolt be nyílt munkaerő-piaci tapasztalatairól. **Barcsa Zoltán** hét évig dolgozott a Fogd a Kezem gyertyaöntő részlegében. Onnan került a kft.-hez. Izgult a három hónapos próbaidő alatt, de a betanítója udvarias és türelmes volt. Megtanulta, hogy munka közben nem lehet beszélgetni, mert akkor ront, és sok lesz a selejt, és ha sok a selejt, akkor elküldik. „Sikerült az álmom, hogy ott dolgozhassak, ahol a többi ember.” **Mándy Csongor** Budapesten az Ikea alkalmazottja, a sárga szatyrokat szedi össze, hajtogatja, a helyére pakolja. Sok munkahelyet kipróbált már, azt mondta: „Eddig ez a legjobb.”

A cikk folytatása a 12. oldalon ►

► A cikk folytatása a 11. oldalról

A Kék madár Alapítványtól Mészáros Andrea beszélt az Ízlelő néven évek óta működő szekszárdi éttermükről. Nemrég Budán is nyitottak egyet, erről az ÉTA-Hírek előző számában olvashattak. Még egyet szeretnének nyitni vidéken. *Szvacsekné Jahn Gitta* a Fogd a Kezem Alapítvány ma már nyugdíjba vonult vezetője indította útnak az **Ability Café programot**, amit országosan is elterjesztettek. Mint mondta: sajnos saját kávézót nem tudtak nyitni, de évente két hétre „bekönyörgi” valamelyik kávézóba a remekül felkészített fogyatékos embereket. *Misák Darinka* gyógypedagógus, szociológus is az Ability Caféről beszélt. 2014-ben ismerkedett meg Gittával, és „elvitte” az Ability programot először Orosházára, aztán Békéscsabára, majd Gyulára. Az első évben, 2015-ben, Orosházán alig ment be vendég a kávézóba az ismerősökön, hozzátartozókon kívül. 2016-ban ez megváltozott: 40%-kal nőtt a forgalom. Ennek ellenére sincs olyan kávéház sem Orosházán, sem a másik két városban, amelyik állandó munkára fölvenné őket. Így marad az évi kéthetes önkéntes (ingyenes) dolgozás. Darinka az Esély Pedagógiai Központ Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény gyógypedagógusa. A program egyik érdemének tartja, hogy megdőlt az az állítás, hogy felnőtt korban a fogyatékos emberek nem taníthatók. Ő 45-50 évesekkel kezdte a programot, akik, igaz sok gyakorlással, de megállják a helyüket. Most már az Esély Pedagógiai Központtal együttműködve a Békéscsabán és Gyulán tanuló, 20-25 éves fiatalok vettek részt az Ability programban, amit idén is folytatnak. Mindenki öröme Debrecen és Eger hasonló intézményei is elindították az Ability Café programot.

Szülők

Hoffmann Judit gyógypedagógus és érintett szülő mondanóját elsősorban a fiatal anyáknak szánta. Előbb lett gyógypedagógus, mint egy oxigénhiánnyal született fiú édesanyja. Önkritikusan szólt arról, hogy milyen hibát követett el fia nevelése során. Folyamatosan feladathelyzet elé állította a gyereket, és sok idő telt el, míg rájött a saját hibáira: „Én akartam minél többet kihozni belőle, mert nem fogadtam el. Én szorongok, nekem vannak elvárásaim, én tudom a legjobban fejleszteni... Amikor ezeket elengedtem, akkor minden megváltozott.” Ez persze nem jelenti azt, hogy a szülőnek ne legyenek elvárásai. Legyenek, de reálisak. „Minden a családon múlik”, mondja, és magát katalizátornak tartja.

Tanácsai:

- ne a sérült gyerek legyen az első a családban, hanem egy a többiek között
 - a gyerek kicsi kortól kapjon feladatokat
 - legyen állóképessége a gyereknek, hiszen valószínűleg fizikai munkát fog végezni
 - fontos a szülő példája, tehát sportoljon a család.
- Zárszava is megszívlelendő: „Kövelek tőle, mert tisztellem.”

Dr. Alpár Györgyné Baross Natália szülői és nagymamai minőségben számolt be arról, hogyan keresett *Mónika* lányának (53) és annak gyermekének (24) olyan helyet, ahol emberként és állapotuknak megfelelően bánnak velük. Hosszú utat tett meg: négy év keresés áll mögötte, végignézett sok-sok intézményt, de egyikbe sem adta volna a szeretteit. Aztán rátalált Szvacsekné Jahn Gittára és a Fogd a Kezem Alapítványra. Vadidegenként tárt szívvel fogadták. Lánya és unokája az alapítvány TL házában lakik, és minden napjuk örömmel indul. A vasárnapi ebéd nála van. A TL házban önállóságot kaptak. Ő is leköltözött Pécsre, mert túl messzinek találta a Pécs-Budapest közötti távolságot. Felszámolt Pesten mindent, vett egy kis lakást a városban. Most már nyugodt, de azt mondja mindenkinek: időben gondoskodjon gyermekéről. Amin javítana: jobb kapcsolat kialakítása a segítőkkel; gondoskodás a lakók délutáni elfoglaltságáról: a segítő pl. elvihetné őket múzeumba; többet kellene beszélgetni a személyes gondjaikról. Fontosnak tartja az istenhitet, és köszönetet mond mindenkinek, akik a TL házban és másutt a fogyatékos emberekért dolgoznak.

Szvacsekné Jahn Gitta ehhez azt fűzte hozzá, hogy munkája során az utolsó tíz éve volt élete legnagyobb szakmai kihívása és előrelépése is, azzal, hogy a nagy intézmények lebontása megkezdődött. Ma már a lakóotthonokat szegregátumoknak tartja, és letette voksát a támogatott lakhatás mellett. Az alapítvány lakóotthona és első támogatott lakhatása még az ő idejében nyílt meg, így hát pontosan tudja, érzékeli a két forma közötti különbséget.

Somogyiné Horváth Ildikó a Veszprém Megyei ÉFOÉSZ elnök a megyében folyó munkáról beszélt, és arról, hogy az első támogatott lakhatást Tapolcán valósították meg. Beszélt az a két fiatalember is, akik már ebben a lakásban élnek. *Kalányos György* és *Iván Zoltán* elismeréssel szólt a tapolcai emberekről. A város befogadta őket. Van munkájuk, szabadidejükben azt csinálnak, amit akarnak, de az ÉFOÉSZ is sok programot szervez nekik. Részt vesznek önismereti foglalkozásokon is, ahol a konfliktuskezelés mellett a mindennapi élethez is sok segítséget kapnak, pl. a bevásárláshoz. Van kertjük, befőttes savanyúságot tesznek el télire. Úgy érzik, a város bíz bennünk, és ők is bíznak a tapolcaiakban.

Harmat József egy autista fiú édesapja egyedül nevelte föl *Dávidot*. Örökbe fogadták. Két és fél éves korában derült ki, hogy autista. A házasságuk is tönkre ment, mert az addig szépen, jól fejlődő Dávidból sikoltozó, a fejét falba verő gyermek lett. Jó harminc évvel ezelőtt kevés szakember tudott az autizmusról. „Számomra Dávid *Isten* legnagyobb ajándéka. Istentől kívül nagyon sok embernek hálát adok: bölcsődei gondozónőknek, az óvodai vegyes csoportban dolgozóknak, csupa cso-

dálatos nő, akiktől azt láttam, hogy az elfogadás, a szeretet a legtöbb.”

Szerencsájukre elkerültek *dr. Weiss Mária* pszichiáterhez, aki azt tanácsolta: Dávid minél többet legyen a kortársai között. Így is lett. Barátaik és azok gyerekei is elfogadták Dávidot, táborokba járt, és hatodik osztályos korában már egyedül ment gitárórára. A gitározásnak volt eredménye: a felnőtt Dávid 25 éves korában megalapította a Láscho Lecsó együttest, autentikus cigány dalokat játszanak, énekelnek. Bennünket több mint egyórás koncerttel örvendeztettek meg a második nap estéjén.

Az általános után Kolping katolikus szakiskolába járt. „Szuper hely” – mondja Harnat József. Amikor hónapokra kórházba került, Dávid egyedül maradt. Megtanult áldozatot hozni másokért: naponta főzött, naponta vitte be neki az ételt a kórházba, közben napi négyórás állása volt. Kedves, segítőkész, tisztelettudó fiatalember lett belőle. Most udvaros egy iskolában, ahol jó érzi magát.

Nehézség: neki egyszerre kell apának és anyának lenni, és az állandó ügyintézés, igazolások, az izgulás, hogy megkapja-e a legalább 51%-ot? Ha nem, akkor mi lesz? A szakmától a szakemberképzést várja el, mert most túl egyoldalúnak látja. Felnőtt autistákhoz értő pszichiáterre lenne nagy szükség. Gond az is, hogy mi lesz vele, ha ő már nincs? Azt látja, hogy a súlyosabb eseteket nem veszik föl a lakóotthonok. A vegyes otthonoknak a híve, ahol más fogyatékos emberekkel lennének együtt, kölcsönösen segítve egymást. Azt látja, hogy a downosok és az autisták nagyon jól kijönnek egymással. Vett Dávidnak Várpalotán egy földszintes egyszobás lakást, most üresen áll. Arra is gondolt, hogy akár valamelyik szerzetesrendnél is lakhatna, lehetne udvaros, de főzni is remekül tud.

Keszericéné Rab Jolán: Családból az önállósodás felé című előadása engem arra figyelmeztetett, hogy nagy a felelőssége a szakembereknek: gátolhatnak és segíthetnek. Szerencsére az utóbbiak a többiek. Réka lánya kapott korai fejlesztést, három és fél éves volt, amikor Fogd a Kezem Alapítványhoz került. Az Éltesben (gyógypedagógiai iskola) azt mondták, nem fog megtanulni olvasni. Belenyugodott, azt gondolta, úgy szereti, ahogy van. Ma már tudja, hogy tévedett. Réka hazajött egy foglalkozásról megkérdezte: „Ő miért nem tud olvasni? Mert aki tud olvasni, az válogatja az újságot, aki nem tud, az cipeli.” Amikor Réka testvére megházasodott, lánya azt kérdezte: „Ugye már én is felnőtt vagyok? Mikor megyek lakóotthonba?” A Down Alapítvány vezetője, *Gruiz Katalin*, „ke-

ményen, karakánul kinyitotta előttem a világot: hogy a fogyatékos ember is olyan jogokkal bír, mint a többi ember”. A család elhagyására Gittáék készítettek föl Rékát, aki egyik pillanatról a másikra azt mondta: „Én már nem megyek haza.” Férje így reagált: „Kidobod a lányodat?” Réka nagymamája, az ő édesanyja, pedig így: „Csak nem adod be a lányodat?” Nehéz érzés, hogy a lánya már nincs otthon, de megnyugvás, hogy az ő halála után sem marad egyedül. Réka tudja, mi a halál, ott volt a nagymamája temetésén. Szoktak a halálról beszélgetni.

Története végén többek között ezt mondta: „Nem rendelkeztem ismeretekkel, és nem tettem meg azt, amit meg kellett volna. Ezt down-dadaként igyekszem jóvá tenni.” (A down-dada már az újszülött csecsemő édesanyjának segít – *a szerk.*)

Érintettek

Hogy milyen önállóan, de mégis támogatva lenni azt a Down-szindrómás, évek óta együtt élő pár mondta el a jelenlévőknek: *Janzsó Cecília* és *Szilvássy Márton* számolt be *Élettörténetünk* című előadásukban. Mindketten a Baltazár Színházban játszanak, pontosabban Cili most épp szünetelteti a színjátszást, „csak” zumbát oktat. A Down Alapítvány támogatott lakhatásában élnek Budapesten, jövőre tervezik az esküvőt, és mint Cili a végén elárulta: gyereket is szeretnének. Elhozták nekünk a még másutt nem látható róluk szóló *Ketten* c. filmet. Reméljük, mielőbb fölkerül a YouTube-ra mindenki okulására, érzékenyítésére. Az összhang nemcsak a mindennapokban van meg közöttük, hanem a táncban is. Ezt a konferencia résztvevőinek szóló Láscho Lecsó koncerten volt alkalmunk látni, ahol másokkal együtt ők is táncra perdültek hallva a tüzes dallamokat.

Ferenczy Ágnes

1997-2019

ÉTA ORSZÁGOS SZÖVETSÉG

 Tagszervezeti találkozó
2019. október 18-19.
/Gánt – Fecskepalota/

- Október 18. (péntek):**
 - 9:00-10:00- Érkezés a helyszínre
 - 10:00-12:00 – Tagszervezeti „mini kiállítás” felállítás
 - 12:00-12:30- Tagszervezetek képviselőinek érkezése
 - 12:30-13:30- **EBÉD**
 - TAGSZERVEZETI TALÁLKOZÓ PROGRAMJAI**
 - 13:30-16:00 – Irány a Mars! – Geológiai túra, szakvezetéssel
 - 16:00-18:30 – Bemutatkozik a Fecskepalota
 - „ÉTA nyár”
 - Kötetlen beszélgetések, ismerkedés, információk cseréje
 - 18:30- 21:00- **VACSORA** – szabad tűzi grillezés, borkóstolóval
 - 21:00- Szabad program
- Október 19. (szombat):**
 - 8:00-9:00- **REGGELI**
 - Kiállított termékek megtekintése, vásárlás - folyamatos
 - 9:00-10:30- Orbán Péter: Integratív Program bemutatása
 - 10:30 – 12:00 Ismerkedés a Nordic Walking technikával
 - 12:00- 13:00- **EBÉD**
 - 13:00- **HAZAUTAZÁS**

Az egy a világunk érzés megszületett

Súlyosan, halmozottan sérült gyerekeknek és fiataloknak szervez szabadidős és rehabilitációs programokat Győr és környékén az Egy a világunk Alapítvány. Fontosnak tartjuk, hogy a sérült, vagy ahogyan mi hívjuk, „kacifántos” gyerekek ép társaikkal együtt vegyenek részt a programokon.

Ennek szellemében szerveztünk idén nyáron első alkalommal zeneterápiás napokat július 8–10. között Győr-Ménfőcsanakon, amin kacifántos és ép gyerekek együtt, integráltan vettek részt két csoportban. A háromnapos folyamatot képzett szakemberek vezették: *Gál Zsuzsanna* okleveles zeneterapeuta-zeneművész. Ő 2015 óta a budapesti Bliss Alapítványnál dolgozik kacifántos gyerekekkel. A másik szakember *Kassai Réka* okleveles zeneterapeuta-fuvolaművész-zenetanár, aki a budapesti Korai Fejlesztő Központ terapeutájaként gyűjtött tapasztalatot.

Kevés az olyan ember, aki nem szereti a zenét. Talán nincs is ilyen, inkább csak olyan, akit zavar a zene, de még számára is létezhetnek elfogadható, kellemesnek megélhető hangok. A mi kacifántosaink közül mindenki szereti a zenét, ezért kíváncsiak voltunk, milyen is a zeneterápia. Hogyan lesz a hangszerek használatából, a zenehallgatásból és az éneklésből terápia? Mikor megismerkedtünk Zsuzsival és Rékával, és elkezdtük szervezni a „Zeneterápiás napok” programunkat, már választ is kaptunk a kérdéseinkre.

Ezek a tevékenységek onnantól kezdve válnak terápiává, hogy képzett szakember végzi egy megtervezett folyamatban, aminek kitűzött céljai vannak. A zene és annak elemei, a hangok, ritmusok, dallamok, harmóniak stb. cél helyett (általában a pedagógiában szokott cél lenni) eszközzé válnak, hogy megvalósulhasson a kitűzött cél. A zeneterápia pszichológiai alapokon nyugvó módszer, a pszichoterápia eszközeit, kereteit használja, és elsősorban lelki folyamatokat támogat. Ezek mellett pedig terápiás hatást gyakorolhat fizikai, emocionális, mentális, szociális és kognitív területeken. Az a felvetés, hogy szinte mindenki szereti a zenét, nagyon széles körben lehetővé teszi a zeneterápia alkalmazását, 0-100

éves korig. Ilyen terület a gyógypedagógia is, ahol a sérült funkciók korrekciójában, vagy a sérülés eredményeképpen létrejövő érzelmi és családi problémákban való segítségnyújtásban alkalmazzák.

Ahogy közeledett a „Zeneterápiás napok” időpontja, izgultunk, vajon hogyan fogadják a gyerekek és a szülők az új terápiát. A háromnapos programon a kacifántosok szüleikkel, az ép gyerekek szüleik nélkül vettek részt. Nagyon örültünk annak, hogy négy, olyan ép lány csatlakozott hozzánk, akik korábban még nem voltak programjainkon. A kacifántosok között két olyan lány is volt, akik lakóhelyükön kerekesszékesként ép társaikkal együtt járnak iskolába. Nagy örömmel csatlakoztak ők is hozzánk, mi pedig örömmel fogadtuk őket! Ők ugyan iskola időben minden nap „találkoznak” az integrációval, de iskolai szünetben csak nálunk.

A háromnapos program zenei játékeinak összeállításánál a legfőbb cél a gyermekek lelki életének gazdagítása, ápolása, élmények nyújtása és az örömszerzés volt, hogy az „EGY A VILÁGUNK” érzés megszületése, természetes meglétének megélése mind a kacifántos, mind az ép gyerekek számára megtörténhessen.

További célként fogalmazták meg a terapeuták az öntevékenység serkentését, a kommunikációt, a kifejező-készség gazdagítását hangadással, mozgással, hangszeres játékkal. Fontosnak tartották a saját magukra és a másokra való érdeklődést, a társas viszonyok kialakítását, a szocializációt, a nehézségektől való eltávolodást. Ezeken túl másodlagos, indirekt fejlesztőhatás is megvalósulhat a terápia során az alábbi területeken: érzékek edzése, test és mozgáskészség fejlesztése, énkép, éntudat, térérzék fejlesztése, a mozgások tempója, összehangoltsága és finom árnyalatainak kidolgozása.

Mindenki nagyon várta már a programot. És elérkezett az első nap. Az első percek aztán rögtön „csodát” hoztak. Zsuzsi és Réka minden részt vevő gyereket külön köszöntött gitár- és fuvolajátékkal: a gyerek mellé ülve, a szemébe nézve, ami csak neki szólt. Gyönyörű pillanatok voltak, a helyzet, a gesztus szépsége és a dallamok a testet-lelket átjárták.

Fotó: Simon Szabócs (sb stúdió Győr)

Aztán játszottunk a hangokkal, a hangszerekkel, az érzésekkel, a fantáziánkkal, a kacifántos az éppel, a kacifántosok egymással, az épek egymással. Még táncoltunk is! És figyeltünk egymásra. És megvártuk egymás reakcióit.

A foglalkozások végén kényelmesen elhelyezkedtünk a földön együtt, hogy a tibeti hangtálak rezgéseit befogadjuk, átéljük. A hangtálak a hallóidegeken keresztül az agykérgi területeket ingerlik, és így váltanak ki pozitív élettani hatásokat. A nyugalmi testhelyzetben végzett hangterápia csökkenti a feszes izomtónust, megnyugtatja a pszichét.

Zsuzsi és Réka közös, egyedülálló „Hangtál & Fuvola” programjával zárult mind a három napunk. Már ami a terápiát illeti, hiszen hazaindulás előtt közösen körbe ülve meghallgattuk egymás gondolatait. Nagyon jó volt és számunkra új dolog is, hogy a terapeuták fontosnak tartották megkérdezni valamennyi résztvevő véleményét. Azt mondták, ez fontos része a terápiának. El-

mondhattuk az érzéseinket, az igényeinket. Jó volt hallgatni egymást. A kacifántos gyerekek is széles mosollyal és hangadással fejezték ki azt, hogy jó volt minden, és már várják a másnapi órákat!

A közösen eltöltött napok – amit Zsuzsi és Réka nagyszerűen, és ha kellett rugalmasan koordinált – sok örömet, vidámságot, megható pillanatot hoztak a résztvevőknek, akik együtt úgy döntöttek, hogy ősszel folytatják az elindított zeneterápiát. Aki részt vett ezen a programon, csak így dönthetett. A három nap során az ép gyerekek annyira szépen segítettek a kacifántosokat, olyan örömmel és lelkesedéssel vettek részt a programban, hogy ez a kacifántos szülőket nagyon boldogsággal töltötte el. Búcsúzóul Gergő anyukája mondta el a gyerekeknek valamennyi szülő gondolatát: nekünk, szülőknek nagyon jólesik, és nagyon köszönjük, hogy velünk vagytok lányok, fiúk!

Megszületett és valamennyien átértük az EGY A VILÁGUNK érzést!

Gál Zsuzsanna – Tremmelné Kovács Nóra

Az egyensúly megőrzéséért: rekreáció

Szövetségünk Rekreációs programjával hosszú évek óta igyekszik hozzájárulni a kiégés elleni küzdelemhez, mely szolgáltatásunkkal a tagszervezeteinknél dolgozó szakembereket kínáljuk meg. Megcélózni a felfrissülést, a testi-szellemi-lelki feltöltődést előtérbe helyezni, a jólét érzését meg tapasztalni – csupán ez a szándék.

Idén nyáron, a korábbi évekhez hasonlóan, négy csoportban zajlott feltöltődést kínáló programunk, Balatonmáriafürdőn, a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány Vendégházában. Az alkalmak az alábbi időpontokban kerültek megszervezésre: június 24-30., július 1-7., július 15-21., július 22-28. Az első két csoport vezetését, szakmai irányítását elnökünk, Papp Ágnes látta el, a második kettő esetében én magam töltöttem be ezt a szerepkört.

Évről-évre nő azon szervezetek száma, akik tovább színesítik a jelenlévők körét a programot illetően. 2019-ben a következő alapítványok, egyesületek munkatársai töltöttek el egy-egy hetet a Balatonnál:

„Fokról-Fokra” Alapítvány, Fény Felé Alapítvány, Együtt-Értük Alapítvány, Mécses Szolgáltató Közösség Egyesülete, „A fogyatékos gyermekeinkért” Alapítvány, Sérültekért Alapítvány, Fogd a kezem Alapítvány, Szeretet Alapítvány, Szimbiozis Alapítvány, Strázsa Tanya, Stroke-Info Alapítvány, Patrónus Egyesület, Gondoskodás Alapítvány.

A megfáradt, azon belül is a szolgálatban, segítségadásban megfáradt embernek mindig szüksége lesz arra, hogy olykor-olykor ő maga legyen az, akit oltalmába vesz valaki. Bízunk benne, hogy Szövetségünk még sokáig betöltheti ezt a védőháló szerepet.

Klein Éva

*

Csodás volt ez az egy hét, már nagyon ránk fért. *Kun Arankával*, az alapítvány egyik aktív önkéntesével töltöttük el a hetet. Gyönyörű környezet, az ígért rossz idő ellenére fantasztikus idő, napozás a parton, fürdőzés a Balatonban, este közös játékok. Másik három szervezet-

től is voltak ketten-ketten. A hét során, ahogy egyre közelebb kerültünk egymáshoz, egyre nyitottabbak lettünk egymás felé. Természetesen összekötött minket, hogy hasonló területen dolgozunk, de menet közben kiderült: a szeretet, az alázat, az empátia, a segíteni akarás is. A dolgok, amiket megosztottunk egymással, egyre inkább felemelték mind a nyolc embert. Akarom mondani kilencet, mert koordinátorunk képviselte – szakemberként – az ötödik szervezetet, az ÉTA-t, de vele is megvolt az a bizonyos kötelék, miközben gyengéden irányított minket. Nagyon köszönünk mindent, visszavágyánk...

Sarkadi Gabriella, StrokeInfo Alapítvány

Sport mindenkinek program önkéntesekkel

Hároméves nemzetközi együttműködés zárult le 2019 augusztusában, amelynek a Nem Adom Fel Alapítvány is részese volt. A projekt a fogyatékkal élő emberek integrációját, önkéntes feladatokba való bevonását, illetve a szabadidő értelmes eltöltését, ezen belül is a sportolás elősegítését tűzte ki célul.

A program koordinátora a spanyol Club de Buceo Escafandra búvárklub volt, tagjai a búvárkodást igyekeznek akadálymentessé és elérhetővé tenni mindenkinek. A magyarországi Nem Adom Fel Alapítvány mellett a gran canariai önkormányzati sportintézet, illetve az állat- és más alternatív terápiás módszerekkel foglalkozó olaszországi LuneNuove Egyesület voltak a projekt megvalósítói.

A Club de Buceo Escafandra oldalán ez olvasható: „A projekt célja a fogyatékkal élő fiatalok számára adaptált, nem formális tanulási fejlesztése, különös tekintettel a fiatalok sporttevékenységekbe történő beillesztésére. A sport gyakorlásához való hozzáférést kulcsfontosságú elemnek tekintjük az inkluzív társadalom hozzájárulásához, mivel lehetővé teszik a csapatszellem erősítését és a fiatalok közötti kapcsolatok erősítését.”

Az Európai Unió Erasmus+ programja által támogatott program célja tehát az volt, hogy különböző fogyatékkal élő fiatalokat készítsen fel sporttevékenységek szervezésére és vezetésére, s ehhez önkéntes alapú gyakorlati lehetőséget is nyújtson más szervezetek bevonásával.

Ennek érdekében a projekt első felében a partnerszervezetek azon dolgoztak, hogy olyan tréninganyagot állítsanak össze, amely segít a fogyatékkal élő fiataloknak az összes olyan képesség és készség elsajátításában, amelyek mindehhez szükségesek. A tréninganyag elkészültével a programba 20–20 fogyatékkal élő fiatal került be országonként, akiknek lehetőségük nyílt részt venni a körülbelül négynapos képzésen, majd pedig különböző szervezeteknél önkéntesen sportszervezői és -vezetői tevékenységet végezni.

Magyarországon a Nem Adom Fel Alapítvány szervezésében a fiatalok integrált sportprogramok megszervezésében és lebonyolításában működtek közre, s munkájuknak köszönhetően több iskolában, illetve több hátrányos helyzetű településen került megtartásra egy-egy integrált sportprogram a gyermekekkel közösen. Tartottak futóversenyt, ülőröplabda, boccia foglalkozásokat, de más, több sportágat is ötvöző alkalmakat is. Tevékenységük pedig nemcsak a részt vevő gyermekek számára volt hasznos, de önkénteseink is sok tapasztalatot és pozitív élményt gyűjtöttek, amelyek a későbbiek során még hasznosak lehetnek számukra.

A projekt kapcsán Olaszországban is és Spanyolországban is sajtótájékoztatót tartottak, Magyarországon pedig többszervezet is jelezte (pl. Pánd polgármestere és az ÉTA is), hogy szívesen működne együtt hasonló projekteken, mert ők is fontosnak tartják a fogyatékkal élő emberek integrációját és sportolását.

Dely Réka

ÉTA-HÍREK

A lap egyes írásainak tartalma nem minden esetben egyezik a szerkesztőség véleményével.

Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége (ÉTA) kiadványa

1158 Molnár Viktor u. 94–96. • Telefon/fax: (06 1) 414 0501 • e-mail: iroda@eta-szov.hu • honlap: www.eta-szov.hu •

www.facebook.com/ETASzovetseg/

Szerkesztő: Ferenczy Ágnes • Telefon: (06 30) 206 4617 • e-mail: firinc@gmail.com

Nyomda: Z Print Nyomdaipari Bt. ISSN 1788-2877